

¹⁵ ДАЧО. Ф. 1. – Оп. 60. – Спр. 221. – Арк. 27 – 30.

¹⁶ ДАЧО. Ф. 1. – Оп. 60. – Спр. 458. – Арк. 31 – 36.

¹⁷ ДАЧО. Ф. 1. – Оп. 60. – Спр. 288. – Арк. 36 – 37.

¹⁸ ДАЧО. Ф. 1. – Оп. 60. – Спр. 284. – Арк. 21.

¹⁹ ДАЧО. Ф. 1. – Оп. 60. – Спр. 300. – Арк. 2.

²⁰ ДАЧО. Ф. 1. – Оп. 60. – Спр. 284. – Арк. 47.

²¹ ДАЧО. Ф. 1. – Оп. 60. – Спр. 359. – Арк. 20.

²² ДАЧО. Ф. 1. – Оп. 60. – Спр. 359. – Арк. 22.

²³ ДАЧО. Ф. 1. – Оп. 60. – Спр. 359. – Арк. 23.

²⁴ ДАЧО. Ф. 1. – Оп. 60. – Спр. 361. – Арк. 15 – 17.

²⁵ ДАЧО. Ф. 1. – Оп. 60. – Спр. 350. – Арк. 56.

²⁶ ДАЧО. Ф. 1. – Оп. 60. – Спр. 303. – Арк. 4 – 5.

²⁷ ДАЧО. Ф. 1. – Оп. 60. – Спр. 386. – Арк. 14 – 15.

²⁸ ДАЧО. Ф. 1. – Оп. 60. – Спр. 386. – Арк. 21 – 22.

²⁹ ДАЧО. Ф. 1. – Оп. 60. – Спр. 359. – Арк. 19 – 20.

³⁰ ДАЧО. Ф. 1. – Оп. 60. – Спр. 428. – Арк. 33.

³¹ ДАЧО. Ф. 1. – Оп. 5. – Спр. 259. – Арк. 3.

³² ДАЧО. Ф. 1. – Оп. 60. – Спр. 525. – Арк. 4.

³³ ДАЧО. Ф. 1. – Оп. 60. – Спр. 526. – Арк. 2.

³⁴ ДАЧО. Ф. 1. – Оп. 60. – Спр. 415. – Арк. 12.

³⁵ ДАЧО. Ф. 1. – Оп. 60. – Спр. 415. – Арк. 13.

³⁶ ДАЧО. Ф. 1. – Оп. 60. – Спр. 415. – Арк. 25.

³⁷ ДАЧО. Ф. 1. – Оп. 60. – Спр. 410. – Арк. 22.

³⁸ ДАЧО. Ф. 1. – Оп. 60. – Спр. 461. – Арк. 22.

³⁹ ДАЧО. Ф. 1. – Оп. 60. – Спр. 428. – Арк. 30 – 32.

⁴⁰ ДАЧО. Ф. 1. – Оп. 60. – Спр. 469. – Арк. 216 – 217.

⁴¹ ДАЧО. Ф. 1. – Оп. 5. – Спр. 395. – Арк. 3.

УДК: [327(477):061.1ЄС]:32.019.51

© Михайло Павлюк (Чернівці)

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОЛІТИКИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ У ЧЕРНІВЕЦЬКІЙ ОБЛАСТІ

У статті автор ставить за мету проаналізувати регіональні аспекти інформаційного, аналітичного забезпечення політики європейської інтеграції України на прикладі Чернівецької області. Досліджено попередній досвід втілення державних інформаційних кампаній та окреслено основні заходи по Чернівецькій області за останні роки з боку місцевої влади, самоврядування та наукових кіл. Окремо окреслено найбільш важливі транскордонні проекти, зокрема, перспективи підписання Угоди про малий прикордонний рух, що може стати важливим стимулом для збільшення підтримки населення щодо переваг членства України у ЄС.

Ключові слова: Європейський Союз, інтеграція, інформаційно-роз'яснювальна робота, Чернівецька область.

М. Павлюк

Информационное обеспечение политики европейской интеграции Украины в Черновицкой области

В статье автор ставит целью проанализировать региональные аспекты информационного, аналитического обеспечения политики европейской интеграции Украины на примере Черновицкой области. Проанализирован предыдущий опыт воплощения государственных информационных кампаний, а также отмечены основные мероприятия по Черновицкой области за последние годы со стороны местной власти, самоуправления и научных кругов. Отдельно автором проанализированы наиболее важные трансграничные проекты, в частности, относительно перспектив подписания Соглашения о малом приграничном движении, что может стать важным стимулом для увеличения поддержки населения относительно преимуществ членства Украины в ЕС.

Ключевые слова: Европейский Союз, интеграция, информационно-разъяснительная работа, Черновицкая область.

М. Pavliuk

Information Support of European Integration of Ukraine in Chernivtsi Region

The aim of the article is to analyze the regional aspects of information, analytical support of European integration policy of Ukraine on the example of Chernivtsi region. The author analyzes the previous experience of public information campaigns implementation and outlines the main events hold in Chernivtsi region in recent years by local authorities, city self-government and scientific elite. Besides, the author analyzes the most important cross-border projects, including the prospects of signing the Agreement on local border traffic, which can be an important stimulus increasing support of the population according to the benefits of Ukraine's membership in the EU.

Key words: European Union, integration, public awareness work, Chernivtsi region.

Майбутнє України має бути пов'язане із запровадженням загальноприйнятих стандартів і норм демократії, верховенства права й ринкової економіки та наступним поетапним інтегруванням у європейські політичні, економічні та безпекові структури. Реалізація такої стратегічної мети стане гарантією внутрішньої стабільності й подальшого поступу країни. Очевидно, протягом останніх років зро-

стає значення інформаційно-аналітичного чинника для визначення місця України в міжнародних відносинах і відповідного забезпечення її євроінтеграційної, законодавчовизначеної стратегії. Однак такі питання потребують постійного підтримання зовнішньополітичними рішеннями та вдосконаленням національної інформаційної політики у цілому. Адже, саме ця складова є невід’ємним фактором розвитку демократичного суспільства, і відповідно, й зовнішніх зносин.

У кінці 1990-х – на початку 2000-х рр. в Україні було декілька спроб повноцінно розпочати інформаційно-роз’яснювальну кампанію з приводу членства нашої держави у Європейському Союзі. Впродовж 2012-2013 рр. євроінтеграційний дискурс об’єднав політиків різних партій, представників громадськості, наукові та бізнесові кола, мас-медіа. Так, зокрема, Президент України В. Янукович – суб’єкт політичного процесу, який, згідно з Конституцією України, здійснює загальне керівництво зовнішньополітичним курсом, відкриваючи третю сесію Верховної Ради України VII скликання, сказав, що “Асоціація з ЄС потрібна не владі чи опозиції. Асоціація потрібна Україні. Це в першу чергу – стимул до подальшого реформування, прискореної модернізації, підвищення соціальних стандартів”¹.

У процесі підготовки до підписання Угоди про Асоціацію та набуття статусу кандидата до ЄС, в Україні, починаючи з 2001 р., даються взнаки проблеми із суспільною підтримкою цього процесу та помітна слабкість виконання органами державної влади програм інформування громадськості з приводу європейської інтеграції. У контексті цього важливою складовою реалізації інформаційно-аналітичного супроводу є публічна позиція та практична діяльність центральної та місцевої виконавчої влади. Адже досвід країн Центрально-Східної Європи та Балтії свідчить, що ключовою умовою успішності їх європейської та євроатлантичної інтеграції стало створення стабільного широкого консенсусу насамперед національних та регіональних політичних еліт, а також структур громадянського суспільства навколо спільної мети – вступу до ЄС та НАТО. На відміну від країн ЦСЄ і Балтії, в Україні наразі не вдалося провести стабільну потужну інформаційну кампанію щодо суспільного розуміння більшістю громадян питання панєвропейського вибору. Як наслідок відсутності ефективної інформаційно-роз’яснювальної роботи спостерігається вакуум розуміння елементарних речей про зміст європейської інтеграції у багатьох регіонах сходу та півдня України. З іншого боку, певним винятком може бути досвід Чернівецької області, де уже тривалий час наявні умови для повноцінного забезпечення інформаційної складової європейського вибору України.

Отже, враховуючи **актуальність** та значимість євроінтеграційної тематики, автор ставить **за мету** пропонуваного наукового дослідження проаналізувати регіональні аспекти інформаційного забезпечення політики європейської інтеграції України на прикладі Чернівецької області.

Саміт Україна-ЄС у лютому 2013 р. став доленосним, адже було суттєво активізовано ініціативи державної влади щодо підписання нової Угоди про політичну Асоціацію та економічну інтеграцію України з Євросоюзом. Уже у березні 2013 р. Кабінетом Міністрів України була схвалена “Концепція реалізації державної політики у сфері інформування та налагодження комунікації з громадськістю з актуальних питань європейської інтеграції України на період до 2017 року”, де основною метою зазначено “забезпечення стабільно високого рівня усвідомленої підтримки населенням України євроінтеграційного курсу, а також належного рівня обізнаності громадян України з особливостями процесу європейської інтеграції, змісту та завдань Угоди про Асоціацію між Україною та ЄС”². Це перший нормативно-правовий акт, який після кількарічної перерви регулює сферу інформаційного забезпечення політики європейської інтеграції. Дія подібної попередньої програми завершилася у 2011 р. і подальший період, з точки зору інформаційного забезпечення, можна оцінювати враховуючи несистемні та поодинокі офіційні заяви, повідомлення прес-служб органів центральної виконавчої влади та інтерв’ю високопосадовців напередодні чи під час візитів до країн європейської спільноти. Окрім цього, Кабмін затвердив також “План першочергових заходів щодо інтеграції України в Європейський Союз на 2013 р.” та ухвалив “План заходів щодо публічного висвітлення основних параметрів і переваг зони вільної торгівлі між Україною і ЄС на 2013 р.”.

У кінці 1990-х – упродовж 2000-х рр. успіх в інформаційно-роз’яснювальній роботі залежав від поетапного та ефективного виконання Державних цільових програм з питань європейської інтеграції України. Відповідні програми на державному рівні затверджувалися указами Президента терміном на 1998 – 2001 рр., 2001 – 2004 рр., 2004 – 2007 рр., а Програма на 2008 – 2011 рр. була затверджена Постановою Кабінету Міністрів України. Оскільки основною метою цих програм було підвищення поінформованості населення щодо питання європейської та євроатлантичної інтеграції, можна констатувати, що виконання усіх попередніх державних програм було незадовільним і малоефективним. Таку позицію також висвітлює експерт з питань національної безпеки О. Семіков, зазначаючи, що “у цих питаннях нам бракувало наступального (у позитивному сенсі) характеру інформаційної політики в

цій досить чутливій сфері. Особливо наочно це простежується на регіональному рівні³. Традиційно названими програмами не було передбачено співпрацю з найбільш рейтинговими телеканалами України, які суттєво впливають на суспільну думку людей середнього та старшого покоління. А проведення затратних соціологічних опитувань краще було би здійснювати в обмеженій кількості та у значно пізніші терміни, після помітних позитивних успіхів чи результатів виконання самих програм.

Наголосимо, що досвід європейських країн, які приєдналися до ЄС протягом 1999 – 2007 рр., свідчить, що ефективність інформаційного супроводу європейської інтеграції забезпечується чіткою спрямованістю та адресністю проведених кампаній, використанням інноваційних комунікативних технологій, активним залученням громадських організацій. Важливо, що під час перебігу таких кампаній ідея приєднання до ЄС трансформувалася з геополітичної у внутрішню, набула конкретного, прагматичного і зрозумілого для громадян змісту, відтак досягалася суспільна легітимність обраного політичною елітою та лідерами країн курсу, сформувалася широка громадська підтримка дій влади на зовнішньополітичній арені⁴.

При розробці нових програм інформування загалом та безпосередньо інформаційних кампаній необхідно брати до уваги те, що на процес європейської інтеграції України впливає не лише хід внутрішніх перетворень у країні, але також має певне значення існування низки проблем всередині ЄС.

Що стосується Чернівецької області, то за статистичними даними, які наводить проф. А. Круглашов, її мешканці, у першу чергу, хотіли б отримувати інформацію про взаємини України з ЄС – 69 %, про основні завдання та напрями його діяльності – 59 %. Понад дві третини респондентів вказували, що таку інформацію вони воліли б отримувати із загальнодержавних засобів масової інформації, і вже потім (13 %) із місцевого телебачення⁵.

Успішне виконання подібних державних програм є запорукою проведення потужного публічного діалогу стосовно зовнішньополітичних аспектів розвитку сучасної України. Польський дослідник М. Колясінінскі стверджував, говорячи, до прикладу, про аналогічну державну програму інформування щодо євроатлантичної інтеграції, що “спостерігаючи суттєвий поділ українського суспільства щодо євроатлантичного проекту, не можна не порушувати питання про вступ до НАТО, обминувши публічне обговорення. Без урахування цього ми отримали б перший приклад розширення НАТО без супроводження пошуку стабільності”⁶.

Разом з цим, останні розширення Євросоюзу в 2004, 2007 і 2013 рр., криза, спричинена провалом проекту Європейської Конституції, а потім гальмуванням ратифікації нового Лісабонського Договору призвели до перегляду перспектив руху ЄС на схід, що знаходить свій вираз у небажанні європейської сторони надати Україні чітку європейську перспективу⁷. Тож українській стороні за таких умов необхідно працювати у напрямку євроінтеграції значно наполегливіше, ніж це робили інші країни Центральної та Східної Європи, що вже стали членами Європейського Союзу. Відповідно, на нашу думку, потрібно й більше зусиль для формування внутрішньо згуртованого дискурсу щодо євроінтеграції, щоби партнери у Європейському Союзі бачили бажання значної частини наших громадян щодо України в об’єднаній Європі.

Сьогодні, очевидно, європейська стратегія є ключовим зовнішньополітичним пріоритетом для України. Однак у практичній площині, аналізуючи ситуацію у країні, можна констатувати, що сама стратегія не вийшла за межі кабінетів чиновників центральної влади у столиці й не позбулася створеного іміджу політико-дипломатичного проекту, який бездумно спускається “згори” для впровадження в регіонах. Незважаючи на це, місцеві чиновники та політична еліта, на нашу думку, повинні добре усвідомити, що саме від їх активної позиції та особистого прикладу відданості європейським цінностям і стандартам залежатиме чи суспільна підтримка євроінтеграції у даному регіоні достатня, а розуміння правил і процедур ЄС у кожного місцевого жителя наявне хоча б у загальних рисах.

Чернівецька прикордонна область тривалий час була взірцем успішної реалізації європейських, євроатлантичних (свого часу, коли в Україні у період 2005 – 2010 рр. було проголошено курс на інтеграцію до Організації Північноатлантичного Договору. – Прим. авт.) та транскордонних проектів. Для успішного просування європейська стратегія України давно вже повинна була отримати регіональний вимір. Як відомо, окремий регіон не може приєднатися до ЄС, тому після 2006 р. була проголошена ініціатива утворення національної мережі прикордонних регіонів України з тим, щоб Буковина стала координатором цього процесу. На прикладі Чернівецької області розглянемо, наскільки якісними та ефективними є регіональні ініціативи щодо інформування населення про взаємини України з Європейським Союзом.

Загалом напрацювання Чернівецької області з розвитку ідеї “ширшої Європи регіонів” стали впродовж ряду років предметом обговорення та лягли в основу висновків і доручень вищого керівництва країни з розбудови транскордонного та транзитного потенціалу в зоні нових кордонів ЄС, НАТО

з Україною. Такі ініціативи, на нашу думку, можна пояснити вдалим геополітичним розташуванням Буковинського краю та досвідом толерантної розбудови громадянського суспільства на безконфліктній основі. Окрім цього, оцінка креативності інформаційної роботи з населенням обласних державних адміністрацій щодо формування позитивного іміджу європейських структур може базуватися на таких принципах, як об'єктивність, доступність, зв'язок зі специфічними проблемами регіону, інтенсивність та винахідливість, інтерактивність залучення громадськості та приватних медіа тощо⁸.

Головним завданням Чернівецької обласної влади, на нашу думку, є системна інформаційно-роз'яснювальна робота стосовно основних аспектів реалізації політики євроінтеграції України. У рамках виконання Плану Дій Україна – ЄС обласною виконавчою владою впродовж останніх років на базі Центру перепідготовки та підвищення кваліфікації держслужбовців було організовано проведення круглих столів, інформаційних семінарів у районних центрах Буковини із залученням науковців чернівецьких вищих навчальних закладів, військовослужбовців, лідерів громадських організацій та мас-медіа.

Свого часу обговорювалася тема створення обласного консультативного Центру з питань регіонального виміру виконання Плану Дій Україна – ЄС, основними завданнями якого можуть стати організаційно-методичні дії з подання об'єктивної інформації щодо співпраці Україна-ЄС. Такий Центр міг би стати місцем для навчання вчителів сільських шкіл. Адже у разі проведення референдуму стосовно членства України у ЄС, молодь та інтелігенція відіграє важливу роль у формуванні думки у сільській місцевості. На жаль, така ініціатива не знаходить поки що підтримки на всеукраїнському та місцевому рівнях.

У рамках Програм інформування громадськості щодо європейської інтеграції на 2004 – 2007 рр. та 2008 – 2011 рр. і нещодавно підписаної Концепції інформування до 2017 р. більше п'ятнадцяти років на обласному радіо виходять програми “Погляд”, “Полігон”, на обласному державному телебаченні двічі на місяць виходить передача “Європейським шляхом”, основними темами яких є переваги та доцільність членства України в ЄС. Через об'єктивні причини в останні місяці 2013 р. помітно активізувалися незалежні місцеві ЗМІ через висвітлення різних аспектів співпраці країн Європи з Україною. До прикладу, у жовтні 2013 р. обласна газета “Буковинське віче” спільно з міжнародним фондом “Відродження” запровадила щотижневу рубрику про повсякденне життя мешканців країн ЄС, де політологи та громадські активісти дискутують про різноманітні аспекти власного розвитку, працевлаштування, соціального захисту, питання освітніх можливостей у Євросоюзі та окреслюють той досвід, який може впроваджувати у себе Україна.

За відносно короткий період часу – 2005 – 2012 рр. у Чернівецькій області було створено декілька європейських громадських інформаційних центрів. У вересні 2006 р. у Чернівецькій обласній універсальній науковій бібліотеці ім. М. Івасюка відбулося відкриття Центру європейської інформації. Тут постійно діє інформаційний стенд “Україна – ЄС”, “Україна – НАТО: партнерство заради миру” та доступний бібліографічний огляд літератури стосовно реалізації політики європейської інтеграції. Завданням центру було також сприяти громадським організаціям та органам обласної влади у формуванні, реалізації та моніторингу здійснення політики європейської інтеграції України та двосторонніх відносин між Україною та ЄС, сприяти встановленню довготривалих партнерських зв'язків Буковини з країнами ЄС та збирати, обробляти, зберігати, забезпечувати відкритий доступ та розповсюджувати доступ до матеріалів з питань європейської інтеграції⁹.

Серед багатьох заходів ідея залучення лідерів громадської думки та фахівців-науковців до інформаційної кампанії дістала практичне застосування та успішно була реалізована у Чернівецькій області. Цьому, без сумніву, посприяла і наявність академічної, добре підготовленої наукової школи у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича. На Буковині вперше в Україні було створено спільно з Чернівецьким обласним центром перепідготовки та підвищення кваліфікації держслужбовців експертну групу лекторів-науковців ЧНУ, яка відвідала усі 11 районних центрів області, м. Чернівці та м. Новодністровськ й до якої увійшли професори А. Круглашов, С. Федуняк, доцент І. Буркут та науковець М. Павлюк. Лекторська група мала на меті донести до громадськості регіону об'єктивну інформацію про Європейський Союз, де серед основних доповідей – історія створення та принципи діяльності ЄС, подальше розширення та переваги членства України в цій політико-економічній організації. По завершенні виступів лектори відповідали на запитання присутніх у залі вчителів історії, правознавства, працівників мистецьких та освітніх закладів, представників політичних партій, громадських організацій та місцевих ЗМІ.

Свого часу дуже бажаним було створення Науково-дослідницького інституту європейської інтеграції та регіональних досліджень як структурного підрозділу ЧНУ. Метою діяльності інституту стало “проведення фундаментальних і прикладних наукових досліджень процесів європейської інтеграції

України в контексті сучасного політичного, соціально-економічного та етнічного розвитку країн Південно-Східної, Центральної та Західної Європи та забезпечення на цій основі умов для здійснення поглиблених наукових і аналітичних прогнозів регіонального розвитку”¹⁰. Одним з успішних та помітних заходів інституту стало проведення у червні 2013 р. одноденної міжнародної конференції “Поширення інформації про політику ЄС поза його межами: пропозиції щодо конструктивних сусідських взаємин та нова зовнішня комунікаційна стратегія ЄС”. Конференція проходила в рамках реалізації програми імені Жана Моне – однієї з освітніх програм Європейського Союзу, основна мета якої – підвищення рівня знань та поінформованості суспільства в ЄС і поза його межами з питань європейської інтеграції”¹¹.

На факультеті історії, політології та міжнародних відносин ЧНУ у квітні 2008 р., за підтримки Чернівецької регіональної влади було відкрито Центр євроатлантичної інтеграції та безпеки. Згідно з положенням Центру, серед основних завдань – “сприяння вивченню та інформуванню громадськості про перспективи європейської та євроатлантичної інтеграції України, організація та координація наукових та прикладних досліджень у сфері євроатлантичної інтеграції та безпеки, розвиток наукових зв’язків та обмін інформацією між українськими та зарубіжними науковцями, які працюють у аналогічному напрямку”¹². Центром створено інформаційний веб-сайт, видається вісник наукових статей, проводяться тематичні круглі столи тощо.

Загалом для більш ефективного наближення України до ЄС Чернівецькій регіональній виконавчій владі варто активніше практикувати залучення науковців, активістів недержавних інститутів та відомих громадських діячів, членів дорадчих органів при виконавчій владі (до прикладу, Громадської ради при ОДА. – Прим. авт.) до процесу прийняття рішень стосовно реалізації інформаційної політики європейської та євроатлантичної інтеграції України.

Важливо підкреслити, що наявність чіткої регіональної інформаційної політики може підсилюватися дієвим місцевим самоврядуванням. Так, на пленарному засіданні 15-ї сесії Чернівецької обласної ради у березні 2013 р. більшістю голосів уперше в Україні було ухвалено Звернення обласної ради VI-го скликання до Президента України В. Януковича щодо реалізації політики європейської інтеграції України. У тексті Звернення, яке було ініційоване та підготовлене автором – депутатом обласної ради, говориться, що «такий зовнішньополітичний вектор відповідає довгоочікуваним прагненням українських громадян щодо досягнення стандартів країн ЄС – демократизації суспільства, ринкової економіки, збільшення іноземних інвестицій, боротьби з корупцією, відсутності територіальних претензій та обмежень щодо вільного пересування громадян»¹³. “За” таке звернення проголосували 38 представників фракції Партії регіонів, 6 – фракції Фронт Змін, 5 голосів віддали представники фракції ВО “Батьківщина”, 3 – “Наша Україна”, 2 – “За Батьківщину”, 1 представник фракції “Свобода” та п’ятеро позафракційних депутатів. Така практика була б слушною і для районних та сільських рад, особливо, на прикордонних з ЄС територіях, де їх жителі практично щодня мають можливість переконаватися у перевагах, а, можливо, і певних труднощах європейського вибору сусідів.

Окрім цього, Чернівецька обласна рада вживає ряд кроків для активізації транскордонної співпраці та завершення переговорів про малий прикордонний рух, що у майбутньому стане дуже потужним інформаційним імпульсом про доступність європейського ринку та послуг для жителів прикордонної області. У листопаді 2012 р. делегація Чернівецької області з числа більше 40 депутатів відвідала м. Сучава (Румунія) для участі у спільному засіданні радників Сучавської повітової ради та депутатів Чернівецької обласної ради. На II спільному засіданні (перше відбулося 15 вересня 2008 р. у Чернівцях. – Прим. авт.) сторони обговорили питання звернення до національних урядів України та Румунії щодо пришвидшення підписання Угоди про малий прикордонний рух, у контексті цього відкриття нових міжнародних пунктів пропуску через державний кордон, спільної роботи управлінь екології та надзвичайних ситуацій, підготовка звернення до національних урядів щодо розширення сфери дії проекту транс’європейських автодорожніх сполучень “Via Carpathia”. Голови Чернівецької обласної ради М. Гайничеру та Сучавської повітової ради К. Некифор виглядали конструктивно налаштованими щодо подальшого розширення формату співпраці – обміну практичними дослідженнями екологів на річках Сірет та Прут, регулярних спільних засідань профільних депутатських комісій з транскордонної співпраці, відстоювання принципів паритетності, справедливості при розподілі грантових квот для всіх країн-учасниць Програми Румунія-Україна-Республіка Молдова, як чинної на 2007 – 2013 рр., так і нової на 2014 – 2020 рр. До слова, до успішних заходів діючої програми, які можуть мати позитивний ефект для буковинців, варто віднести отримання гранту ЧНУ “Історико-етнографічна спадщина – частина сталого розвитку туризму на Буковині” у розмірі 1 млн 300 тис. євро¹⁴. Таким чином, участь Чернівецької області у європейських транскордонних проектах дозволяє не лише ви-

рішувати спільні економічні та інфраструктурні проблеми, але й сприяє впровадженню ідей євроінтеграції на регіональному рівні та поглибленню добросусідських відносин.

Загалом така транскордонна зустріч стала черговим імпульсом щодо активізації ряду аспектів двосторонніх відносин, підтвердження статусу стратегічного партнерства між Україною та Румунією й відповідає інтересам буковинців та жителів прикордонних районів. Високий статус такої консолідованої зустрічі може бути також сигналом для Києва чи Бухареста від органів місцевого самоврядування щодо важливості та нагальності запропонованих питань, які ініційовані та потребують вирішення безпосередньо тут, на місцях. Румунія – єдина країна-член Євросоюзу та сусід України, з якою не укладено Угоди про малий прикордонний рух – регулярний перетин спільного кордону договірних держав на певний час у прикордонну зону (як правило, до 30 км від спільного кордону. – Прим. авт.) для реалізації суспільних, культурних, сімейних чи економічних потреб. Очевидно, таким форматом заслуговують скористатися жителі прикордонної зони. На наше переконання, такі конкретні кроки дозволять вкотре забезпечити основне: інтереси громадянина – члена територіальної громади Чернівецької області, а головне – законними інструментами, на основі принципів взаємності та конструктивності у розбудові транскордонних взаємин¹⁵.

Незмінним позитивом є також той факт, що у Чернівецькій області створено належні умови для використання мов національних меншин, що є важливим аспектом двостороннього партнерства України з державами – сусідами ЄС. Для задоволення інформаційних потреб національних громад краю на території області розповсюджуються періодичні друковані видання, найбільша частка з яких належить румуномовним виданням. Таким чином, мови національних меншин у місцях компактного проживання вільно використовуються в побуті та в публічному діалозі з владою.

У контексті діяльності обласної ради варті уваги й ініціативи щодо успішного проведення щорічного свята – Дня Європи в Україні. Відповідно до висновку постійної комісії з правових питань і транскордонного співробітництва від 24 липня 2012 р., управлінню зовнішніх зносин ОДА “рекомендовано щорічно спільно із студентськими науковими товариствами та кафедрою міжнародних відносин ЧНУ проводити дебатний турнір щодо переваг європейської інтеграції серед молодіжних, студентських та учнівських команд та забезпечити можливості щодо його проведення на високому рівні”¹⁶. Такий захід, на наше переконання, якнайкраще втілює інформаційно-роз’яснювальну роботу у молодіжному середовищі. У травні 2012 р. даний турнір зібрав на факультеті історії, політології та міжнародних відносин велику кількість учасників та глядачів, а ще одним результатом заходу стала презентація збірника студентських есе “Європейський чи Євразійський союз: переваги для України”, виданого за сприяння депутатського корпусу обласної ради.

Отже, задекларований європейський курс має постійно знаходити наповнення у внутрішній політиці держави. Адекватне розуміння “європейськості” вимагає приділяти більшої уваги ролі і місцю регіонів в усіх сферах життя держави. Важливо підкреслити, що успішна реалізація запланованих реформ як у внутрішньополітичній, так і інформаційній сфері – створення громадського телебачення, реальна свобода слова та незалежність мас-медіа, електронне врядування у підсумку принесе відчутну користь для суспільства та стане одним з найбільш дієвих чинників зміни громадської думки. Впровадження таких підходів сприятиме більшому інформуванню українського суспільства про євроінтеграційні процеси, а питання перспективи членства в ЄС стане повномасштабним середньостроковим проектом із повноцінною національною ідеєю.

¹ Асоціація з ЄС потрібна українцям для підвищення добробуту держави – Віктор Янукович [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/news/28648.html>

² Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері інформування та налагодження комунікації з громадськістю з актуальних питань європейської інтеграції України на період до 2017 року // Розпорядження від 27 березня 2013 р. № 168-р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/Laws/show/168-2013-%D1%80>

³ Семіков О. В. Інформування громадськості України щодо членства в Альянсі: здобутки і проблеми. Виступ на засіданні III Асамблеї Громадської Ліги Україна – НАТО 28 квітня 2006 р., м. Київ. [Електронний ресурс]. В. О. Семіков – Режим доступу: <http://www.nceai.gov.ua/154.456.0.0.1.0.phtml>

⁴ Державна інформаційна політика у сфері європейської та євроатлантичної інтеграції // Національна безпека і оборона. – 2008. – №1. – С.2.

⁵ Круглашов А. Громадська позиція щодо перспектив євроінтеграції України: регіональні виміри // По той бік розуміння: Україна та Європа після Помаранчевої революції. Збірник наукових статей. – К.: Атіка, 2006. – С. 187.

⁶ Колясінські М. Євроатлантична інтеграція України: проект, приречений на успіх? / Міхал Колясінські // Пам’ять століть. – 2007. – № 6. – С. 146.

⁷ Гуцал С. Стратегічні завдання інформаційної політики України у державах ЄС. Аналітична записка відділу інтеграції та стратегічного партнерства НІПМБ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://old.niss.gov.ua/Monitor/desember08/18.htm>

⁸ Соціальний вимір і оцінка ролі ЗМІ та неурядових та громадських організацій країн північноатлантичної спільноти у формуванні позитивного іміджу НАТО: досвід для України / за заг. ред. В. П. Горбуліна. – К. : Розмай, 2006. – Вип. 38. – С. 84.

⁹ Про Центр європейської інформації у Чернівцях. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cv.ukrcei.org/about>

¹⁰ Інформація про науково-дослідницький інститут Європейської інтеграції та регіональних досліджень Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://rieirs.org/pro-institut/>

¹¹ Нові підходи у теоретичному вивченні Європейського Союзу [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://www.politicalscience.chnu.edu.ua/index.php?page=ua&data\[2818\]\[id\]=2813](http://www.politicalscience.chnu.edu.ua/index.php?page=ua&data[2818][id]=2813)

¹² Положення про Центр євроатлантичної інтеграції та безпеки при Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://cei-chnu.org.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=15&Itemid=48.

¹³ Депутати крайового парламенту підтримали зусилля Президента України, спрямовані на європейську інтеграцію нашої держави [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://oblrada.cv.ua/news/35971/>

¹⁴ Волощук О. Перспективи та результати впровадження Спільної операційної програми Румунія-Україна-Республіка Молдова 2007-2013 на території Чернівецької області / Олексій Волощук, Олексій Грушко // Буковинський вісник державної служби та місцевого самоврядування [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://buk-visnyk.cv.ua/evropejska-intehracija/156/>

¹⁵ Павлюк М. Про друге спільне засідання Сучавської повітової ради та Чернівецької облради [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bukinfo.com.ua/blogs/show?lid=29992>

¹⁵ Павлюк М. До Дня Європи [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bukinfo.com.ua/blogs/show?lid=25180>.